№ 52 Ausgabe B.

ГОМАН

Беларуская Віленская часопісь
выходзіць два разы у тыдзень: у аўторкі і пятніцы.

Адрэс рэдакцыі: Вільня, Завальная 7.
Адрэс адміністрацыі і экспэдыцыі: М. Стэфанская 23.

Цэна с перэсылкай і дастаукай да хаты: на 1 год—4 м. 80 фэн., на 1/2 году—2 м. 40 ф., на 3 месяцы—1 м. 20 ф., на 1 мес.—40 фэн.

Цэна абвестак: на 4-ай старане за радок дробнымі літэрамі—25 фэніг.; дробные абвесткі—па 5 фэн за слова. Абвесткі аб сьмерці—60 фэн. за лінейку дробн. друкам.

№ 52 (144). Год II. Вільня, 29 чэрвеня 1917 г. Цэна 5 фэн. (3 кап.).

ТЭЛЕГРАМА ГРІММА.

28 чэрвеня.

Заходні тэатр:

Дальнабойные батарэі абстрэлівалі Дюнкірхэн. Ворагі абстрэлівалі Остэндэ. У Фляндрыі і Артуа—востры агонь артылерыі.

На Эн, на поўначы ад Рэймсу і ў заходняй Шампані агонь артылерыі ажывіўся.

Усходні тэатр:

На ўсходня-галіцкім фронці — крапчэйшая артылерыйская чыннасць.

БЭРН. У знаменітай тэлеграмі, пасланай с Пецярбурга, с прычыны каторай Грімма выдалілі з Расеі, гаворыцца:

„У міністэрство загранічных спраў.

„Грімм просіць аддаць ніжэйпісаную тэлеграму:

„Усе жадаюць міра. С палітычнаго, экономічнаго і ваеннаго пагляду мір — крайняя патрэба. Гэта прызнаюць аўторытэтные кругі. Францiя і Англія працівяцца гэтаму. Шансы—добрые. Перашкодзіць перэгаворам магло бы толькі нямецкае наступленьне на ўсход. Калі яго ня будзе, дык ліквідацыя адбудзецца ў даволі скорым часі. Міжнародная конфэрэнцыя, якую сазывае рада работнікоў, гэта—часць мірнай палітыкі новаго ураду. Конфэрэнцыя адбудзецца напэўна, калі урады ня будуць рабіць прашкод с пашпартамі. Усе старонкі згодзіліся пасьлаць сваіх дэлегатоў. Паведаміце мяне аб ваенных мэтах ураду. Я буду ў Пецярбурзі ешчэ 10 дзён“.

ПЕЦЯРБУРГ. Камісія ўсерасейскаго з'езду раб. і салд. пастанавіла аддаць развязку пытаньня аб наступленьні устаноўчаму сэйму, які склікаецца на восень.

ПЕЦЯРБУРГ. (П.Т.А.). Спаўніцельны камітэт рады раб. і салд. пастанавіў у згодзі з бюро ўсерасейскаго з'езду раб. і салд. паслаць спэцыяльную дэлегацію с 6 душ у Францію і Англію дзеля падгатоўкі чым-хутчэй сазыву міжнароднай конфэрэнціі на аснові праграмы, прынятай спаўніцельнай камісіей.

РОТТЭРДАМ. «Daily Chronicl» даносіць:

Камісія нацыянальна-дэмократычнай партыі Англіі адкінула запросіны расейскай рады раб. і салд. на штокгольмскую конфэрэнцію, бо перэгаворы з нямецкімі і аўстрыяцкімі соцыалістамі, каторые ўсё ешчэ бароняць ваенную палітыку Нямеччыны, не дадуць ніякай карысьці справі згоды і соцыялізму. Дый, наагул, расейская рада раб. і салд. не мае права склікаць міжнародную соцыялістычную конфэрэнцію.

ШТОКГОЛЬМ. Урады Англіі і Франціі паведамілі сваіх падданых у Расеі, што с прычыны грознаго палажэньня ў Расеі ім трэбалоб зліквідаваць свае прэдпрыемствы і вярнуцца ў сваю бацькаўшчыну.

АМСТЭРДАМ. Лорд Сэсіль заявіў журналістам, што Японія адрэкаецца мешацца ў расейскіе справы і толькі да часу падтрымлівала лад у Владывастоку.

ШТОКГОЛЬМ. Увесь флот броненосцаў клясы «Гангута», зложэны с 4 найнавейшых і найбольш быстраходных параходаў расейскаго флота: «Гангут», «Полтава», «Севастополь» і «Петропавловск» аб'явілі сябе незалежнымі ад тымчасоваго ураду ў Пецярбурзі, ўважаючы, што апошні ня можэ больш лічыцца за прэдстаўніка расейскаго народу.

ЛОНДОН. Англіцкіе газэты згодліва адзначываюць, што у апошніе дні узрасло чысло ахвяр падводнай вайны.

ЛОНДОН. Злучэные Штаты пасулілі Мэксыцэ пазыку 50 мільёнаў дольляроў на паляпшэньне сельскай гаспадаркі — с тэй умовай, што лішку сельска-гаспадарскіх прадуктоў Мэксыка прадасць Амэрыцэ.

АМСТЭРДАМ. У суботу вечарам на вуліцах Афін запасные зрабілі дэмонстрацію с крыкамі: «Ніхай жыве Нямеччына! Ніхай жыве Макензэн!»

АФІНЫ. Афіцэрскі корпус у афінах і ў Салоніках пагодзіліся.

АФІНЫ. Вэнізэлёс улажыў міністэрство, у каторым ён занімае мейсцо міністра-прэзыдэнта і ваеннаго міністра.

Вільня, 29 чэрвеня 1917 г.

«Замаўчаць» беларусаў палякам не ўдалося: як ні старалося тутэйшае польскае грамадзянство прыдаць нашаму краю «польскі характэр», з работы яго нічога ня выйшло. Хоць і з вялікай труднасьцю, не маючы ніякаго доступу туды, дзе палякі чуюцца «як у сябе дома», беларусы сваей упорнай працай дзеля нацыональнай справы давялі ўсяму сьвету, што яны жывуць і жыць будуць, што становяць аснаўны краёвы элемэнт у Беласточчыне, Гродзеншчыне, Віленшчыне — так сама, як на вялізарным абшары Беларускай зямлі пад Расеей. І аб гэты падводны камень, катораго сперша блізка што нельга было дагледзіць, разбіўся польскі плян, каторы меў на мэці далучыць наш край да Польшчы на тэй аснові, што гэтаго жадае тутэйшая польская буржуазія. І то жадае гэтаго **толькі** яна: апрыч беларусоў, каторые заўсёды востра выступалі проці аннэксыйных апэтытоў Польшчы, апрыч літвіноў і жыдоў, проці захвату нашаго краю палякамі выступілі тутэйшые польскіе работнікі, згуртаваные ў соцыал-дэмократычнай партыі Літвы (адозву іх мы друкавалі ў № 32 «Гомана»).

Апошнім крокам польскай палітыкі, каторая манілася гвалтам забраць пад Польшчу нашу Бацькаўшчыну, вырваўшы ў Беларусі добры кусок зямлі, быў вядомы мэмор'ял да нямецкай імперскай уласьці. Аднак, с тым мэмор'ялам здарылася сьмяхотная гісторыя. Аказалося, што аўторы яго, як кажуць, «перэстараліся»: падалі яго як раз у той момэнт, калі варшаўскіе палітыкі прызналі тутэйшую польскую палітыку неўдачнай. На нарадзі ў Варшаві 22 мая прэдстаўнікі, бадай, усіх польскіх партый і кірункоў пастанавілі« ад імі грамадзянства уваскросшай польскай дзержавы трэбаваць незалежнаго гасударственаго быту так-жэ для зямель даўнейшаго Вялікаго Князьства Літоўскаго»,— значыць, Беларусі і Літвы, высказываючы веру і жаданьне, каб гэты край аднавіў колішнюю еднасць с Польскім Каралеўствам, як роўны з роўным. І гэта пастанова паказвае, які благі момэнт выбралі тутэйшые палякі, выступаючы ў сваім мэмор'яле проці нашаго незалежнаго быту.

Аднак, дадатак да гэтай пастановы, ў каторым гаворыцца аб „аднаўленьні еднасьці с Польшчай“, паказвае, што варшаўская дэклярація мае тую-ж мэту, як і віленскі мемор'ял, толькі ўжывае іншай тактыкі: Польшча, зразумеўшы, што гвалтам забраць наш край ей ніхто не пазволіць, пачынае нас заманіваць пекнымі словамі аб незалежнасьці—пасьля таго, як „нашы“ палякі, асабліваж польскае нацыоналістычнае духавенство ўсемі сіламі стараліся і старающца зьнішчыць у нас уселякую думку аб незалежнасьці!

Калі мы ад самых нарадзін аннэксыйнаго кірунку ў Польшчы востра выступалі проці далучэньня нас да Польскай шляхоцкай монархіі, дык рабілі мы гэта не з якой будзь ненавісьці да польскаго народу, ў чым вінавацяць нас тутэйшые палякі, а с тэй прычыны, што прылучэньне да Польшчы суліць незвычайна вялікіе шкоды нашаму народу. І цяпер у гэтым нічога не змянілося. Дый беларусы маюць свае зусім ясные палітычные ідэалы, каторые не раз высказывало беларускае грамадзянство і перад вайной, і цяпер,—пад нямецкай окупацией і ў Расеі. Асабліва ярка высказаў свае дамаганьня беларускі народны камітэт, выбраны на конвэнці ў Мінску,—а ў яго рэзолюціях німа і ўспаміну аб якой-будзь еднасьці Беларусі с Польшчай.

Новы цэнтр.

Калісь расейскі паэт Пушкін высказаў у вершу сучасны яму расейскі нацыональны ідэал, паводлуг катораго «славянскіе руччы» павінны «зліцца ў расейскім моры». І ажно да часу пабеднай рэволюціі расейская палітыка кіравалася да таго, каб Расея сталася цэнтрам усяго славянства, каб славянскіе народы злучыліся з ею сперша ў сваім дзержаўным жыцьці, а пасьля і ў культурна-нацыональным. Але палітыка гэта, карыстаючыся нягоднымі спосабамі, дайшла зусім праціўных рэзультатоў: уціск і гвалты над «недзержаўнымі» націямі вызвалі у апошніх востры адпор расейскім апэтытам і толькі узмацавалі рухі да волі, да самабытнасьці як культурна-нацыональнай, так і гасударственай.

У змаганьні з расейскім нацыоналізмам найбольш ярка выступалі палякі. З гэтай прычыны шмат хто глядзеў на іх, як на новы цэнтр славянства, каторы згуртуе навакол сябе братніе народы, стагнаўшые ў царскай няволі. Але палякі не патрапілі выкарыстаць палажэньня: самі уцісканые, яны пачалі уціскаць, дзе мелі сілу, беларусоў і украінцоў, ды гэтым збудзілі у апошніх рэзкі адпор, вызвалі вострую барацьбу—польска-беларускую і польска-украінскую. Само сабой, што пры такіх варунках ні беларусы, ні украінцы не маглі будаваць сва-

ей будучыны на аснові еднасьці с Польшчай, і польская місія, аб якой прэдстаўнік палякоў Лямпіцкі гаварыў на з'ездзі нацыянальнасьцей у Швайцарыі, аказалася пустым зыкам... Мала таго: экономічные і соцыальные варункі жыцьця Польшчы аказаліся гэткімі нязгодлівымі с такімі-ж варункамі жыцьця Беларусі і Украіны, што беларусы і украінцы не бачуць у еднасьці с Польшчай ніякай для сябе карысьці.

Апошніе здарэньня ў Расеі і бліжэйшае пазнаньне Украіны паказваюць, што калі можа быць гутарка аб новым славянскім цэнтры, дык гэта найхутчэй будзе Украіна. Ад першых дзён рэволюцыі ў Расеі украінцы не ждалі, пакуль рэволюцыйны расейскі ўрад д а с ц ь ім волю: яны самі здабылі гэту волю, організаваўшыся, з'еднаўшы свае сілы і ўзяўшы ў свае рукі ўсю ўласць у сваей старонцы. Яны гаворыць ужо не аб аўтономіі (самаупраўленьні) ў межах Расейскай дзяржавы, а аб поўнай гасударственай незалежнасьці. Як пішэ орган тымчасоваго ураду Украіны «Нова Рада», у найбліжэйшых днях у Кіеві ждуць вельмі сур'ёзных прыпадкоў,—і трэба думаць, што гэта будзе апавешчаньне адзяленьня **ад Расеі незалежнай Украінскай рэспублікі.**

Незалежнасць Украіны — гэта не утопія, не ідэал «гарачых галоў», а зусім сур'ёзная ідэя, каторая мае пад сабой вельмі крэпкі фундамэнт. Не кажучы ўжо аб тым, якой высокай ступені дайшла украінская культура, не кажучы аб гасударственна-адміністрацыйнай падгатоўцы, якую украінскае грамадзянство мело ў аўтономнай Галічыне, Украіна, як край, мае ўсё, што патрэба для самабытнаго дзяржаўнаго жыцьця. Гэта—абшар, на якім жыве 30 мільёнаў украінцоў — ад Молдавіі і аўстрыяцкай граніцы ажно за Дон і ад палудзеннай беларускай мяжы да Чорнаго мора. Багацьце Украіны вядома ўсяму сьвету: тут незвычайнае багацтво пшаніцы і цукровых буракоў, тут — фабрыкі цукру на ўсю Расею, тут у зямлі укрыты вялізарные пласты жалезнай і марганцавай руды, ўрэшці — тут ёсць багатые копі каменнаго вугальля, аснова ўсяе прамышленасьці. Маючы што і чым выробляць, Украіна мае знамянітые дарогі дзеля ўнутрэнай і заграпічнай таргоўлі: рэкі (як Днепр с прытокамі, каторы прарэзае ўсю Украіну) і Чорнае мора. Морэ — гэта найпершы варунак дзеля незалежнасьці стараны: пры цяперашнім укладзі дзяржаўнаго і экономічнаго жыцьця ўсяго сьвету, толькі той народ можа вясьці свабодна торговые зносіны з другімі дзержавамі, каторы мае доступ да мора, мае свой флот і гэтак не патрэбуе чужой ласкі, каб выйсьці за межы сваей старонкі.

Маючы гэтак усё, што патрэбно дзеля незалежнасьці, Украіна с поўным правам можа дабівацца яе і, бадай, даб'ецца. Як багаты, вольны і шчыра дэмократычны край, злучаны з Беларусьсю ад вякоў супольнай мінуўшчынай, культурна-нацыональнай блізкасьцю, экономічнымі звязямі (Днепр разам са сваімі прытокамі Бярэзінай, Прыпяцьцю і Сожам працекае і праз усю Беларускую зямлю), Украіна больш, чым які-хоч іншы суседні народ, будзе прыцягіваць да сябе беларусоў, а мо' і другіе славянскіе народы, ды гэтак можа стацца тым цэнтрам славянства, якім не патрапілі дагэтуль стацца ані вялікарусы, ані палякі.

I. Мелешка.

„Ріднэ Слово“.

Як мы ўжо пісалі, ў Холмшчыне у апошнім часі пачаўся між украінцамі шырэйшы нацыональны рух. Ня гледзячы на доўгі уціск самадзяржаўнай Расеі і польскаго панства, украінскі народ у Холмшчыне пераховаў сваю мову, сваю нацыональнасьць, ды толькі веру яго уніяцкую загубілі, і часць тамтэйшых украінцоў абярнулі гвалтам у праваслаўных, часць — у каталікоў. Вось, цяпер заварушыліся людзі і тамака, ды пачалі яны выдаваць першую ў Холмшчыне газэту ў роднай украінскай мові — «Ріднэ Слово».

У прадмові да № 1 часопісі з 23 чэрвеня 1917 г. Рэдакцыя пішэ: „Глаўная задача „Ріднаго Слова“ — несьці асьвету і нацыональную сьвядомасьць у шырокіе массы нашаго народу. Ад вякоў уцісканы чужынцамі, ён абяднеў на толькі матэр'яльна, але і духова. Ня тое, каб добра асьвечэных людзей, але і проста добра граматных не шмат знойдзеш у нашых сёлах. Чужацкая ўласць над нашым краем зрабіла тое, што народ забыўся нават імя сваё, бо чужынцоў гэта мала турбавало: яны любілі нашу «скуру, а не душу». Збудзіць народ ад векавечнаго сну, падняць яго с таго балота, у якое ўтапталі яго чужакі —маскалі і палякі, паказаць яму дарогу да ўласнаго дабрабыту — вось галоўные задачы «Ріднаго Слова».

„Не судзіла яму доля разам з усімі братамі будаваць цяпер волю Украіны. Яму суджэно быць нямым сьведкай таго, што творыцца ў златаверхім Кіеві. Глухім гоманам даносяцца да яго чуткі аб дзелах ягоных братоў. Але хоць і не судзіла доля, ды ўсё-ж такі народ наш ня можа і не павінен астацца бязчынным ва ўсім гэтым. «Ріднэ Слово» прыходзіць да яго на помач, каб ён у цеснай еднасьці пайшоў насустрэч лепшай будучыне, каб у свой час быў годзен стануць поплеч са сваімі братамі за баевой лініей“.

Мы шчыра вітаем праяву прабуджэньня украінскаго народу Холмшчыны ў постаці «Ріднаго Слова», горача жадаем, каб першы сьвядомы грамадзкі украінскі голас збудзіў приспаные, змучэные непадобным да веры уціскам сэрцы і душы холмшчан, і высказываем цьвёрдую веру, што Холмшчына не прападзе для Украіны!

У Вільні і ваколіцах.

× **†Ян Войткевіч.** 22 чэрвеня памер вахмістр ноўгародзкаго аддзела местовай пажарніцкай каманды, Ян Войткевіч, 47 гадоў, пакінуўшы жану і чацьвёра дзяцей.

Адбыўшы ваенную службу ў Пецярбургі, Ян Войткевіч паступіў там-жэ ў пажарнікі і працаваў 10 гадоў, пасьля перабраўся ў Коўну і прабыў там 6 гадоў, а ўрэшці папаў у Вільню і тут жыў паўтрэця году, занімаючы мейсцо вахмістра Ноўгародзкаго аддзелу і карыстаючы с пашаны таварышоў і свайго начальства.

23 чэрвеня ў палудні яго пахавалі на могілках Росса. На пахаронах былі: начальнік местовай пажарніцкай каманды Д. Семашко, інспэктар Руцэвіч, сэкрэтар Ілевіч, вахмістры і пажарнікі з усіх аддзелоў. Пры самых могілках труну спаткаў дэцэрнэнт пажарніцкай каманды, лейтэнант Гіркэнс.

× **Летняя ахронка для беларускіх дзяцей.** У двары Чорны Бор, каля станціі Ваўчуны, Беларускі Камітэт наладзіў на лета ахронку для дзяцей, якіе вучацца ў Вільні ў беларускіх школах, адкрытых Камітэтам.

Гэтымі днямі туды выехало каля 60 дзяцей пад апекай дзьвех вучыцелек і двох вучыцялёў.

× **У Беларускім Клюбі,** як звычайна, ў суботу і нядзелю — чародные вечарынкі.

× **Прымусовая пазыка.** Глаўнакамандуючый 10 армiей генэрал ф. Эйхгорн загадаў далей не спаганяць прымусовай пазыкі, а за заплочаную часць плаціць працэнты і абвязацца вярнуць часьцямі заплочаные грошы.

× **Болей хлеба!** Ад 28 чэрвеня пекарні будуць выдаваць на 350 грамоў хлеба на тыдзень больш, чым дагэтуль, — значыць, дзенная порція хлеба павялічываецца на 50 гр. Хлеб будуць выдаваць на восмы адрэзак (з левага боку) тыднёвай карты на хлеб.

× **Зупа.** У апошніе дні ў народных страўнях выдавалі ў дзень 76.000 порцій зупы.

× **Скорая помач** ад 17 да 23 чэрвеня дадзена ў 90 прыпадках. Карэтка выежджала 57 разоў.

× **Пазваленьне на падарожу.** Асобы, каторые адбываюць падарожу нават пехатой, могуць пакінуць межы свайго павету толькі маючы пазваленьне на пісьме.

× **Тэмпэратура.** Найвышэйшая і найніжэйшая тэмпэратура за апошніе дні была (па Цэльсію):

	найвыш.	найніж.
24—25	+ 27°	+ 14,5°
25—26	+ 27°	+ 13°
26—27	+ 26°	+ 10°

З усяго Краю.

Забарона.

Паводлуг загаду Глаўнакамандуючаго на Усходзі карацімуць вастрогам да 1 году і штрафам грашмі да 50.000 марак таго, хто будзе расплаўляць нямецкіе манэты ці рабіць з іх якіе-колечы рэчы; гэткіе вырабы будуць конфіскавацца.

ПОНАРЫШКІ. У начы с панядзелку на аўторак тут узняўся пажар, ад каторага згарэло некольке будынкоў і адзін жыхар; другі крэпка папален. Згарэло такжэ 6 кароў і многа птаства.

ГРОДНЯ. У апошнюю суботу жыдоўская драматычная дружына з Вільні іграла тут п'есу Дымова «Вечны вандроўнік».

Гродзенскі «Шпрудэль» (мінэральная крыніца), аб каторым мы

Ігрышчэ.

У карчме тупат, грук вялікі —
Сто пар ў скокі панясьлісь!
От музыкі, дык музыкі!
Скуль яны прывалаклісь?
Як засыплюць, як зажараць,
Мо' б і хворы не ўтрымаў.
А скрыпач то як уярыць, —
Бытцым чорт ім кіраваў!
Як шалёны, смык летае,
Скрыпка голасна зьвініць,
Ну, дзівота — як жывая;
От, здаецца, гаманіць:
„Тупай, тупай, весяліся!
Прапіў грошы, не журыся.
А німа іх, што парадзіць,
Калі нам нігдзе не вадзіць?“
А другая скрыпка тонка
Як зайграе, як утне
Дробна—дробненька, ды звонка,
Аж за сэрцэ хапяне:
„Цілі-лі! цілі-лі!
Усе весёлые былі:
Выцінали і сьпевалі,
Гдзе прышлося, начавалі:
Под падрубай, хто пад плотам
З адным лапцем, з другім ботам,
А за тое ж ноч гулялі,
Не дарэмна выпівалі“.
І басэтля без упынку
Ўсё раве і ўсё раве,
Робіць пеклам вечарынку,
Лёгкасць скокам дадае:
„І не далей, як у дзень,
Ты маўчала, як той пень.
А цяпер ты — дубам дуб.
Тупу-тупу! тупу-туп!
Грамчэй я за ўсіх раву,
Хай ўсе струны перарву,
Дык ты слухай, Апанас:
Што за голас, што за бас!“
Бубен тахты выбівае,
Барабан у лад бубніць
І, здаецца, вымаўляе:
„Гаманіць, дык гаманіць!
Хай вось цячэ праз дах,
Нічагусенька не страх“.
Рэпіць дудка, не даецца,
Адатне, ды зноў пачне,
Як засьвішчэ, як зальецца,
Ажно, падла, страсяне:
„Засярдую, засярдую,
Бо на што ты браў старую?
Узяў старую і рудую
І сьляпую і дурную.
Гдзе цяпер яе ты дзенеш?
Не кабылка — не заменіш“.
Хлопцы ног не шкадавалі.
— Гэй, Паўлюк! валі! валі! —
То кружыліс, то леталі,
Бытцым тые матылі.
А дзеўчаты, як цьвет макаў —
Краскай твары іх цвітуць.
— Варушыся шпарчэй, Якаў!
Не драмлі, брат, — затаўкуць!
Кончаць скокі, адпачынуць,
Пот музыкі абатруць;
Хлопцы ж — проста ў сьнезе стынуць,
Покі лбы іх абстыгнуць.
Усё сяло сюды зьбіралось,
Каб пабачыць і пачуць,
Як ігрышча адбывалось,
Як мяцеліцу мятуць,
Як музыкі здольна гралі,
Як гудзеў тут барабан;
Каму-ж места не хватало,
Той лез проста на паркан.
А ў карчомцы на услоны,
На ўсе лавы, тапчаны
Сядуць важные пэрсоны —
Старыкі да бальшуны.
А музыкі, як заграюць,
Як ускверадць, як утнуць,
І старэчы падымаюць,
Пад рабро іх таўхануць.
— Што, Хама брат: дай, пакажэм,
Як скакалі колісь мы!
І музыкам заувважым,
Кажэ Сёмка да Хамы.
— А што думаў? запрабуем! —
Сьпіну выпрастаў Хама:
— Страсянёмся, пажартуем, —
Ці-ж то сілачкі німа? —
Вось ўстаюць Сымон с Хамою.
— Месца! месца скакуном!
Усе старые грамадою
Загукалі на ўвесь дом.
На мінуту ўсё замёрло
Ад басэтлі да дуды:
Што скакаць ім так прыперло,
Ім, ў старэчые гады?
— Грайце, хлопцы! — крыкнуў Сёмка.
—Каваля!—гукнуў Хама,
Узяўся ў бокі, тупнуў ёмка,
І пашла тут куцерма!
От старые разышліся,
Стаў адзін перад другім,
Зварухнуліся, затрасьліся
Дробным чорцікам такім
І пашлі, ды як пашлі то?
І пяром не апісаць:
Люба, здольна, самавіта,
Ажно стрыбальні бражджаць.

ў тым гаду пісалі, адкрыў свой сэзон.

ГРОДНЯ. Тут з'явіліся першые лясные ягады, за каторые просяць ад 2 да 2.50 м. за фунт.

БЕЛАСТОК. На Мікалаеўскай вуліцы паліція адкрыла патайны бравар. Знайшлі многа прылад гнаць спірт.

ІНДУРА. У той чацьвер ад пяруна загарэўся сьвіран. Тушэньне пажару было першым выступленьнем нованаладжэнай дабравольнай пажарніцкай дружыны. Удалося абараніць ад агня суседние гумно, ў каторым было зложэно шмат збожжа.

ВОЎКАВЫСК. У павеці адбываецца агульная прышчэпка оспы.

АНДРУШОЎЦЫ. Тутэйшая жыхарка Роза Драсьнін арэштована с прычыны абвіненьня ў забойстве свайго толькі-што нарадзіўшагося дзіцяці.

ВІЖЭЙНЫ. Адзін селянін узлез праз дзіру, зробленую ім у стрэсі суседа, і украў у апошняго 5 пудоў мукі, але пры гэтым згубіў свой рожанец. На судзе рожанец станавіў доказ проці «набожнаго» зладзея, катораго засудзілі на 4 месяцы ў вастрог.

КОЎНА. Замест капітана Паўлі, б. Stadthauptmann'а Коўны, назначэнага на такое-ж мейсцо ў Вільню, назначаецца ў Коўну капітан ф. Морэнгоффэн.

МІНСК. У правінціі не спыняюцца зямельные разрухі.

ГОМЕЛЬ. Селяне забралі тут многа зямлі.

Рэволюцыя у Расеі.

ЖЭНЕВА. Заведываючый англіцкім цывільным дэпартамэнтам Чэмбэрлен заявіў гэтымі днямі, што расейская рэволюцыя знімае с саюзьнікоў адказ за магчымые страты ў гэтай вайне. Мір будзе разглядацца тады не як неудача саюзьнікоў і не ак пабеда цэнтральных дзержаў.

БЭРН. Выдалены з Расеі расейскім урадам швейцарскі грамадзянін Грімм апавешчае:

„Перэважная часць соцыалістоў, с каторымі я гутарыў, кажуць, што, каб абмінуць катастрофу, Расеі патрэбен чым хутчэй мір. Мір той-час выратуе рэволюцыю, узмацуе яе здабычы і знішчыць небяспеку контррэволюціі“.

ЖЭНЕВА. Становчае галасаваньне ўсерасейскаго з'езду рад раб. і салд. за мір чы за вайну адбудзецца 8 ліпня.

ШТОКГОЛЬМ. На заседаньні рады раб. і салд. Цэрэтэлі заявіў, што будуць знішчэны ўсе умовы б. царскаго ураду с саюзьнікамі, апрыч умовы аб забароні сэпаратнаго міра. Тымчасовы урад зробіць с саюзьнікамі новые умовы, каторые будуць мець на увазі інтэрэсы саюзьнікоў і адпаведаць новым прынцыпам расейскаго народу ва ўсіх справах міра і вайны.

Расейскіе соцыялістычные газэты даюць рэзкі адказ на апошніе ноты саюзьнікоў і Вільсона аб ваенных мэтах.

ПЕЦЯРБУРГ. Тымчасовы урад пасылае пецярбурскаго адваката Сватыкова (?) ў заходнюю Эўропу дзеля сьледзтва над службовымі чыннасьцямі дыплёматычных і палітычна-паліцэйскіх прадстаўнікоў старога ладу, ды гэтак сама каб бароцца с контррэволюцыйнымі спробамі. Апрыч таго Сватыков павінен у расейскіх пасольствах у Лондоні і Парыжы пазнаёміцца с копіямі дыплёматычных актоў, прапаўшых у Пецярбурзі.

ПЕЦЯРБУРГ. (П.Т.А.). Усерасейскі з'езд раб. і салд. пастанавіў 1 ліпня прыбраць венкамі магілы ахвяр рэволюціі і ўладзіць вялізарные дэмонстраціі ўсіх рэволюцыйных організацый. У той жэ дзень адбудуцца падобные дэмонстраціі ва ўсіх вялікіх местох Расеі. Гэта будзе, так сказаць, прагляд сіл рэволюцыйнай дэмокраціі Расеі.

Усерасейскі з'езд раб. і салд. аграмаднай перэвагай галасоў прыняў рэзолюцію, забараняючы групам, якіе належаць да рад раб. і салд., ладзіць дэмонстраціі бяз згоды тых рад. Самавольные выступленьня гэткіх груп суляць грамадзкую вайну.

ШТОКГОЛЬМ. Пачалася кампанія большэвікоў с прычыны таго, што на ўсерас. з'ездзі раб. і салд. выявіўся раскол. Усюды ў вялікіх местох паявіліся адозвы большэвікоў с прызывам пайсьці за прыкладам Кронштадту і аб'явіць сябе незалежнымі ад Пецярбурга, разагнаць цяперашнюю раду работнікоў і выбраць новых радыкальных дэпутатоў.

У Маскве, Пецярбурзі, Кіеві, Казані, Ніжнім Ноўгарадзі, Саратове і Самары адбыліся аружные стычкі.

Асаблівы послух маюць большэвікі на Украіне дзякуючы нацыональнаму антагонізму між украінцамі і расейцамі.

Бышы начальнік казанскаго ваеннаго округа ген. Сандэцкій арэштован і памешчэн у адзіночную камэру.

«Русск. Воля» даносіць, што ў тую суботу адбылося заседаньне распарадзіцельнай камісіі Думы пад маршалкоўствам Родзянкі. Разгледалі справу рэзолюціі рады раб. і салд. аб роспуску Думы. Камісія прыняла рэзолюцію, кажучы, што, пакуль не скончыцца срок поўнамочый, гэтай справы тымчасовы урад разгледаць не мае права.

ШТОКГОЛЬМ. Украінскі камітэт друкуе рэзолюцію, называючы расейскі урад ворагам незалежнасьці Украіны. Украінскіе войскі ня хочуць без апору выдаць сваю бацькаўшчыну Пецярбургу і адмаўляюцца ісьці на фронт.

Заява украінскаго ваеннаго конгрэса называе гвалтам забарону ваеннаго міністра сазваць конгрэс. Конгрэс пастанавіў аружнай сілай заняць усе аддзелы гасударственаго банку і ваенные склады.

С Кіева послан у Пецярбург ультіматум з жаданьнем урочыстаго прызнаньня незалежнасьці Украіны, адміністрацыйнаго аддзяленьня ад Пецярбурга 12 украінскіх губэрній і утварэньня незалежнай украінскай арміі. Тымчасовы урад адмовіўся споўніць гэтые жаданьня, кажучы, што на іх дасць адказ установчы сэйм.

У Кіеві цэлымі днямі адбываюцца массовые дэмонстраціі, на каторых многа украінцоў — ваенных. Расейцы выяжджаюць з места. На глаўных вуліцах гавораць прамовы, прызываючы да змаганьня з маскалямі.

Украінская нацыональная газэта „Новая Рада“ прарочыць вельмі важные здарэньня.

КОПЭНГАГА. У Енісейску апавешчэн стан асады.

У Костроме ходзяць цёмные чуткі аб спадзеваных пагромах.

Між кіргізамі ў палудзённа-заходнім Сібіры узняўся сур'ёзны рух, каторы дабіваецца аўтономіі.

ГЭЛЬСІНГФОРС. Фінскіе ўласьці дамагаюцца выдачы ім бышага генэрал-губэрнатара Зэйна, каб яго аддаць пад суд за процізаконные паступкі. Расейскае правіцельство гатово споўніць гэтае жаданьне. Цяжка толькі развязаць пытаньне, перад якім судом Зэйн павінен даваць адказ, бо дагэтуль ешчэ не было прыпадку суда над генэрал-губэрнатарам.

Розные газэты даносяць, што расейскі ваенны міністэр становча прасіў англіцкаго пасла Буканэна раз назаўсёды пакінуць думку аб аднаўленьні царызму.

КОПЭНГАГА. (П.Т.А.). На заседаньні рады раб. і салд. у Пецярбурзі галава бэльгійскіх соцыял-дэмократоў, Вандэрвэльдэ, сказаў прамову, гаворачы між іншым: „Мы—проці ўсякай вайны, апрыч вайны дзеля вызваленьня і справядлівай зашчыты. Вы палажылі канец дэспотызму, а мы перад вайной былі вольны, цяпер-жэ нашы браты—бэльгійскіе работнікі—адбываюць прыгон у нямецкаго імпэратара“.

Маршалкаваўшы на заседаньні адказаў: „Воля Бэльгіі нам дарага гэтак сама, як інтэрэсы расейскай демократыі“.

Нараду аб ваенных мэтах рада раб. і салд. закончыла 25 чэрвеня ў вечары. На апошнім заседаньні прынята рэзолюція проці пропаганды Леніна за сэпаратны мір.

ПЕЦЯРБУРГ. Офіцыоз рады раб. і салд. друкуе справаздачу аб палажэньні расейскіх войск у Франціі. Расейскіе афіцэры тамака—безмала ўсе старонікі старога ладу і заяўляюць, што не прызнаюць новаго правіцельства. Расейскіе салдаты просяць, каб ім пазволілі вярнуцца назад у Расею.

ПАРЫЖ. Расейскіе войскі пакінулі французскі фронт і пераведзены ў табор Ля Куртін.

ЛЬВОЎ. Некольні дзён таму назад у адну тутэйшую бальніцу прывезьлі цяжка раненаго англіцкаго афіцэра, каторы расказаў, што пры Залатой Ліпе быў дадзен прыказ наступаць, але салдаты станоўча адмовіліся выйсьці з акопаў. Каліж англіцкі афіцэр цьвёрда стаяў на сваім, салдаты пабілі яго і выкінулі за акоп, дзе ён зваліўся без памяці. Ў такім стане яго і знайшлі аўстрыяцкіе салдаты.

ШТОКГОЛЬМ. С Пецярбурга даносяць, што самая вялікая небяспека для Расеі — гэта голад. Селяне ня хочуць прадаваць збожжа, лічучы, што цэна на яго лішне нізкая. Яны хаваюць сваё збожжэ гэтак добра, што яго не могуць знайсьці нават мейсцовые камітэты дзеля спажыўных спраў. Калі-ж у Расеі узнімецца голад, дык німа такога ураду, каторы здалеў-бы яе выратаваць.

Расейскіе газэты пішуць: Міністэр фінансоў Шінгарёв заяўляе, што фінансовае палажэньне Расеі — вельмі сур'ёзнае.

То закруцяцца старые,
То рукамі развядуць,
Ускінуць кудлачкі сівые,
Галавою сцеляпнуць;
То нізютка прысядаюць,
То ў бок выкінуць нагу,
То ў тахт ладкі адбіваюць,
Раптам згорбяцца ў дугу
І пачнуць часаць нагамі,
Дробным крокам гарцаваць,
Аж ня выстрэнчыш вачамі
Усьлед за імі пасьпеваць.
Навакола ўсё дрыжало
І ў карчме і за вакном,
Усё шумело і крычало,
Больш ахвоты паддавало
Двум старэчым скакуном.
„Сьвіньня ў рэпі,
Сьвіньня ў рэпі,
Парасяты ў грэчцы,
А музыка
Без языка
Каля печы трэцца“.
Скачэ Сёмка, падпевае;
Змоўк, пачаў таўчы Хама:
„Кума кумка спаведае,
Што прождалася дарма:
— Ой, ты, куме, мой кумок!
Бадай табе трасца ў бок!
Гдзе ты, куме, прападаў,
Каб ты ногі паламаў?
Ці ня быў ты у Цацэлі,
Ці у Тэклі, ці Марцэлі,
Або можа у Югалі?
Дзе цябе чарты ганялі? —
— Ой, кума! на што той глум?
Джурганаў чупрыну кум.
Такіх краль нідзе німа,
Як ты, мілая кума!
Да цябе я бег, сьпешаўся,
Аж мой лапаць развязаўся.
Не звязаў бы я абору,
Але Бог паслаў Тадору.
От мы з ёю і вязалі,
Ну, і трошкі жартавалі...
Ой, Тадора! ой, кума!
Я ад вас сайду з вума:
Як ты міла і прыгожа!
Але я на што пахожы?
Я за вамі ня сплю ночы,
Бо да баб такі ахвочы“.
Усё ў карчомцы калаціслось,
Плеск у ладкі скакуном;
Морэ зыкаў пракацілось
І зліслося ў адзін гром:
— Сорам ўсім вам, маладые!
От уцёрлі вам насы!
Ну й старые! Ну й старые!
Так заткнуць за паясы! —
І вот ў самы разгар скокаў
Шусь ў карчомку с кіем поп,
На той час, як Хведар — дока
Выбіваў з Аўдоляй дроб.
Поп прыйшоў сюды, каб словам
Чортаў сьверб ахаладзіць
І ўдзяўбці тут ўсім галовам,
Як на сьвеці трэба жыць.
А за ім «сінкліт» царкоўны:
Дзяк і староста, званар.
Срогі бацька быў духоўны —
Не любіў чартоўскіх чар,
Ен не раз ужо з амвона
Усе ігрышчы касаваў,
А аматара Лявона
Служкай чорта называў.
Ды Лявон быў сшыт ня лыкам —
Не палохаўся папа,
І цяпер ён — мірг музыкам:
„А ну, хлопцы! гопа-па!“
Барабан забіў трывогу,
Бубен гучна забрашчаў,
А басэтля ім ў падмогу;
Смык шалёна залетаў,
І як грымнулі, загралі, —
Скура шорхнула ва ўсіх,
І старые не ўтрымалі, —
Як бы віхар схапіў іх.
Сівы Сьцёпка на услоні
Стаў плячыма выбляцаць,
А Матэва б'е ў далоні,
Сёмка зноў пашоў гуляць.
Поп, вайшоўшы з за парога,
Грозна рот быў адчыніў,
Ды й застыў ён так, нябога,
Языком не зварушыў.
А музыкі не змаўкаюць,
І адкуль яны бяруць?
Як засыплюць, як заграюць,
Аж чарты цябе бяруць.
У папа ліцо дабрэе,
Шапка споўзвае са лба,
І рука сама дурэе
Паўзверх праваго клуба;
А Лявон крычыць, гукае:
— Выцінай, бубні, раві! —
— „Ойчэ! — дзяк папа таўкае:
„Не ўстаю — благаславі!“
— „Ох, грэха! Як вы заразны! —
Поп дзяка стаў папракаць:
„Уцекаймо ад «соблазна»,
„Бо й мне хочэцца скакаць.
„Ад кромешных ратаваўся,
„Чорт тут ўсімі аўладаў!“ —
І, паднаўшы свае полы,
С карчмы драла поп задаў.

Якуб Колас.

Гасударственые выдаткі пасьля ўпадку царызму вельмі ўзрасьлі. Павялічаньне пэнсіі салдатам вымагае поўмільярда. Курс рубля ўпаў, а саюзьнікі, с прычыны бязчыннасьці расейскай арміі на фронці, адмаўляюцца даваць новые пазыкі. Ізноў жэ выпускаць болей паперовых грошы — вельмі небасьпечна с прычыны упадку расейскай валюты.

ШТОКГОЛЬМ. Дырэктар гасударственага банку ў Самары паслаў тэлеграму ў Пецярбург, што мейсцовая рада раб. і салд. пастанавіла конфіскаваць усе прыватные банкі. З гэтай прычыны публіка грамадамі акружае кассы, дабіваючыся выдачы палажэных у іх грошы.

Перад вайной курс рубля у Штокгольмі быў 198, а цяпер—42.

ШТОКГОЛЬМ. Расейскі тымчасовы урад забараніў высадзіцца расейскаму войску у Афінах дзеля таго, каб скінуць грэцкаго караля і нарушыць конституцыю.

«Русск. Сл.» даносіць, што міністэр заграничных спраў, Тэрэшчэнко, пратэставаў проці учасьця расейскіх войск у захваці грэцкай зямлі і пазбаўленьні трону караля Константына.

Начальнік расейскіх войск у Салоніках прасіў Керэнскаго прыслаць з Расеі асьведомленаго чалавека, каб пазнаёміць салдатоў с прыпадкамі ў Расеі.

З усяго сьвету.

ХРЫСТЫАНІЯ. Паліція арэштавала тут трох чужаземцоў і знайшла ў іх вялікі запас бомб і динаміту. На вагзалі гэтак сама было некольки скрынак з разрыўнымі матэр'ялами, прысланымі для тых жэ чужаземцоў.

АФІНЫ. (В.Т.Б.). Міністэрство Займіса выйдзе у адстаўку, а Вэнізэлёс будзе укладаць новае міністэрство.

АФІНЫ. Саюзьнікі апавесьцілі брата скінутаго караля, прынца Мікалая, што ён павінен выехаць з Грэціі. Прынц Мікалай адказаў, што ён выедзе ўраз-жэ.

РОТТЭРДАМ (В. Т. Б.). У Ліварпулі і Манчэстэры—забастоўкі на варфях і ў фабрыках. У Эдінбургу і Ліссе забаставаўшые работнікі трэбавалі міра або выхаду ваеннаго флота.

У Лондоні адбыўся сход дэпутатоў ад саюзоў капальняных работнікоў, жалезнадарожных і транспортных, каторые разам маюць $1^3/_4$ мільёна членоў. Сход занімаўся пытаньнем, што рабіць проці спроб зьнішчыць павагу прафэсьональных саюзоў.

Спаўніцельны камітэт саюза матросаў і качэгароў прыняў рэзолюціі, каб больш не рабілі прашкод падарожы Макдональда і Джовэта у Штокгольм.

«Daily Grafic» даносіць, што спаўніцельны камітэт партыі міра у Англіі адкінуў запрошэньне пецярбурскай рады раб. і салд. на конфэрэнцыю у Штокгольмі.

ЖЭНЕВА. Чыннасць французскаго обэркаміса,а Жоннара у Грэціі паказвае, што Грэція перэстала быць незалежнай дзержавай і становіць толькі адміністрацыйную правінцыю саюзьнікоў.

АФІНЫ. (Рэўтэр). С прычыны вулічных дэмонстрацый проці Вэнізэлёса войскі саюзьнікоў увайшлі ў сталіцу дзеля удзержаньня парадку.

Староннікі караля Константына адышлі ў Пэлёпонэс і пастанавілі ні ў якім прыпадку не падчыніцца ураду Вэнізэлёса.

ТЭГЭРАН. (П.Т.А.). Тут уладжэно новае міністэрство, зложэнае з лібэралоў і социалістоў.

ТЭЛЕГРАМЫ.

Нямецкіе апавешчэньня:

26.VI. Заходні тэатр:

Фронт Рупрэхта Баварскаго: Уздоўж фронту артылерыя з абодвых бакоў вядзе абстрэл, не шкадуючы снарадоў. На паадзінокіх пунктах былі стычкі разведачных патрулёў.

Фронт нямецкаго Насьледніка: Пры Воксэйён французы пасьля сільнаго агня артылерыі атакавалі здабытые намі 20 і 21 чэрвеня акопы. Ня гледзячы на вялікіе страты, ворагі у некольких пунктах уварваліся на нашы лініі, але мы бадай зусім выкінулі іх контратакай.

Ротмістр Ріхтгофэн за апошніе два дні збіў сваіх 54, 55 і 56-го ворагоў. Паручык Альмэнрэдэрн—свайго 30-го ворага.

Усходні тэатр:

На палудзенным заходзі ад Луцка і між Стрыпай і Днестрам — жывейшы агонь. У розных пунктах адкінуты расейскіе разведачные дружыны.

27.VI. Заходні тэатр:

Фронт Рупрэхта Баварскаго: Раніцай англічане, атакаваўшые заварот Ленс вялікімі сіламі, былі адбіты. У пярэднім акопі наабапол дарогі Аррас—Ленс ворагі удзержаліся. Пры Фонтэн і ў некольких пунктах фронту Аррас разведачные наступленьня ворагоў адбіты.

Фронт нямецкаго Насьледніка: На паўночным заходзі ад Краонэль і наабапол дарогі Корбэні—Бэррі о Бак—сільны агонь.

Усходні тэатр:

На поўдні ад дарогі Львов—Тарнополь і на Нараёўцы жывейшы артылерыйскі і мінамётны агонь.

Аустрыяцкіе апавешчэньня.

ВЕНА. 26. VI. **Усходні тэатр:** У некольких пунктах — жывейшы агонь артылерыі. Ад Нараёўкі да Зборова агонь значна крапчэў. На паўночным усходзі ад Бэрэжан зваліўся палючыся варожы прывязны лятучы шар.

Італьянскі тэатр: 25 чэрвеня імпэратарскіе стральцы атакавалі італьянскіе пазыціі на поўдні ад даліны Сугана, здабылі іх і адбілі ўсе контратакі ворагоў. Узято 1800 палонных, у тым ліку 44 афіцэры.

Турэцкіе апавешчэньня.

КОНСТАНТЫНОПОЛЬ (В.Т.Б.). Часць нашаго флота атакавала расейскае усьце Дунаю. Маяк і станція іскроваго тэлеграфу на Зьмяіным востраві зьніштожэны. Мы высадзілі тамака атрад, каторы здабыў кулемёт і рознае аружжэ, узарваў варожые гарматы і ўзяў 11 палонных. Нашы марскіе сілы вярнуліся назад бяз шкод.

КАЛЯ ВАЙНЫ.

БЭРЛІН. Рэўтэр даносіць, што нямецкіе лятуны кінулі ў расейскіе акопы каля Смаргоні «летучкі», ў каторых гаворыцца: «Мы дзякуем вам, што вы сваім спакоем далі нам магчымасць кінуць нашы сілы на заход і стрымаць англіцка-французскае наступленьне. Але цяпер гэтаго досі! Цяпер мы ізноў будзем страляць у вашых салдатоў, калі яны зробяць спробу дружыць з намі».

Вестка гэта — ад пачатку да канца фальшыва.

ПАРЫЖ. (Гавас). У Ст. Жан дэ Мор'ен адбылася ваенная нарада, на якой былі італьянскі генэраліссімус Кадорна, англіцкі—Рэдкліф і генэралы Фош і Пэрнэн. Генэралы згодзіліся аб опэрацiях, якіе павінны быць ведзены ў Малай Азіі і ў Сьвятой Зямлі. Яны займаліся ваенными справамі на Балканах і справай агульнаго наступленьня, бо Расея ў найбліжэйшым часі так сама будзе гатова да яго.

ПАРЫЖ. «Presse Buro» ваеннаго міністэрства апавешчае: Агульная даўжыня фронтаў на ўсіх тэатрах — 4.540 кілёмэтроў; у тым ліку бэльгійскі фронт мае 35, французскі — 730, расейскі — 1.700, румынскі — 420, сэрбскі і чорнагорскі — 1.000, агіпскі—300.

ЛОНДОН (Урадова). У часі апошняго нямецкаго налёту на Англію 12 чэрвеня забіты 157 асоб, ранены 432.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Да 1 чэрвеня ад пачатку вайны затоплено тарговых параходаў на 8.638.500 тонн ёмкасьцю, — значыць, на 60% болей, чым у пачатку вайны было ва ўсім нямецкім торговым флоці. За гэты самы час затоплено 157 англіцкіх ваенных параходаў на 632.900 тонн ёмкасьцю, а ўсяго варожых ваенных параходаў—255 ёмкасьцю разам на 892.461 тонн, значыць, гэтулькі, скольки амэрыканскі ваенны флот меў у пачатку вайны.

БЭРЛІН. (В.Т.Б). Нашы падводные лодкі у Атлянтыцкім акіяні і Паўночным моры затапілі ізноў 7 параходаў, 1 парусьнік і 2 рыбаловы.

БЭРЛІН. (В.Т.Б.). Нашы падводные лодкі ў Сяродземным моры затапілі ізноў 10 параходаў і 9 парусьнікоў разам ёмкасьцю 28 580 тонн.

БЭРЛІН. (В.Т.Б). Адна з нашых падводных лодак затапіла у Атлянтыцкім акіяні 8 англіцкіх параходаў ёмкасьцю разам 40.500 тонн.

НЬЮ-ЁРК. Галаву ірландзкіх сындыкалістоў, Джэмса Ларкіна, арэштавалі за прамову проці агульнай ваеннай павіннасьці.

Друкавана у друкарні М. Кухты. Выдавецтво «Гоман». Рэдактар Язэп Салавей.